

Sygn. akt IV U 1051/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 stycznia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSO Dorota Załęska

Protokolant: stażysta Elżbieta Ozeg

po rozpoznaniu na rozprawie

w dniu 14 stycznia 2014 roku w Sieradzu

odwołania A. A.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w Ł.

z dnia 10 maja 2013 roku Nr (...)

w sprawie z wniosku A. A.

z udziałem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w Ł.

o emeryturę

1. **zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje A. A. prawo do emerytury od dnia 08 kwietnia 2013 roku;**
2. **ustala, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.**

Sygn. akt IV U 1051/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 10.05.2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. odmówił A. A. prawa do emerytury na podstawie ustawy o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) w związku z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

W dniu 14.06.2013r. w/w złożył odwołanie, wnosząc o uwzględnienie do pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia od 1977 – 1981, 1981 – 1984, 1985 – 1986, 1989 – 1990 w Spółdzielni (...) w O., (...) Zakładzie (...)w Z., (...) Przedsiębiorstwie (...) w O. na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5t.

W odpowiedzi organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania wskazując, że na wymagane 15 lat pracy w szczególnych warunkach, odwołujący udowodnił 6 lat, 8 miesięcy, 14 dni.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

A. A., urodzony (...)

W okresie od **20.01.1977 – 30.11.1981**, był zatrudniony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako kierowca samochodu ciężarowego powyżej 3,5t w Spółdzielni (...) Oddział w N..

Po reorganizacji powstały dwa zakłady, tj. (...) Zakład (...) w Z., wyodrębniony jako jednostka transportowa z (...) w N. i Spółdzielnia (...) Oddział w O. Placówka Agencyjna w N..

Od **01.12.1981 – 17.06.1984**, A. A. był zatrudniony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako kierowca samochodu ciężarowego powyżej 3,5t w (...) Zakładzie (...) w Z..

W okresie od **20.02.1985 – 5.11.1986**, był zatrudniony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako kierowca – konwojent samochodu w Spółdzielni (...) Oddział w N..

Następnie od **12.04.1989 – 31.08.1990**, A. A. był zatrudniony jako kierowca samochodu ciężarowego powyżej 3,5t w Spółdzielni (...) Oddział w O. Placówka Agencyjna w N. z tym, że od: 7 – 23.02.1990, 1-7.03.1990, 19-23.03.1990, korzystał z urlopu bezpłatnego.

(...) świadczyła usługi transportowe, zaopatrując sklepy (...) w towary oraz składnice (...) w węgiel i inne towary przywożone transportem kolejowym.

Na stanie spółdzielni były wysokotonażowe samochody ciężarowe - ok. 40 S. , tj. beczkowszy do przewozu mleka i platformowe do przewozu ładunków, J. - około 2, R. o ciężarze całkowitym powyżej 3,5t, Ż. oraz jeden samochód osobowy do dyspozycji dyrekcji. W (...) było zatrudnionych ponad 60 kierowców, w tym 5 rozwożących żywiec. Wynagrodzenie było uzależnione od ilości przejechanych kilometrów i ilości przewiezionego towaru. Za 1 km ładowny (przewóz konkretnego ładunku) przysługiwało 0,65zł., za 1 tonę przewiezioną – 19,70zł.

Od początku zatrudnienia w-ca wykonywał pracę kierowcy samochodów wysokotonażowych powyżej 3,5t. W zależności od rodzaju powierzonych zadań jeździł S. beczkowszym zwożąc mleko z poszczególnych punktów skupu. R. powyżej 3,5 t przewoził artykuły mleczarskie do sklepów, a starym platformowym jeździł na składnicę kolejową po węgiel i inne towary przywożone transportem kolejowym, tj. nawozy, cement itp. Towar z wagonów ładowano na samochód cyklopem, a następnie wnioskodawca przewoził go do składnic (...).

Kierowcy otrzymywali przydział w naturze w postaci np. masła, mieli też płacone za nadgodziny. Załadunkiem i rozładunkiem towarów przeznaczonych do sklepów zajmowali się ładowacze przypisani do kierowców, 1-2 w zależności od ilości ludzi będących w dyspozycji. Ładowacz ładował towar na samochód , jeździł razem z kierowcą do sklepów, wyładowywał towar w sklepie i ładował puste opakowania. Sporadycznie zdarzało się, że kierowcy zajmowali się za i wyładunkiem towaru, kiedy nie było ładowaczy. Wnioskodawca przeważnie jeździł z ładowaczem A. S., a od czasu do czasu z J. W..

W (...) Zakładzie (...) w Z. wnioskodawca wykonywał również pracę kierowcy samochodów ciężarowych wysokotonażowych. Odwołujący otrzymywał wynagrodzenie akordowe, oraz za 1 km ładowny – 0,90zł., z 1 tonę przewiezioną – 10,90zł. Na stanie zakładu było ponad 20 S. i R.. W zakładzie było zatrudnionych 20-30 kierowców. Samochód nie by przypisany do kierowcy.

Był nieformalny podział zakładu na skup i dystrybucję. Do skupu były przypisane S., a samochody skrzyniowe typu R., S. - do dystrybucji, tj. rozwożenia produktów mleczarskich do sklepów.

Dziennie praca trwała więcej niż 8 godzin, bywało że 17 godzin, tj. rano skup, a potem dystrybucja. W-ca pracował często w godzinach nadliczbowych. Pracował również w święta, a w skupie dochodziła także praca w niedziele.

Odwołujący początkowo jeździł w skupie mleka, a potem przeszedł do dystrybucji. Były różnice w wynagrodzeniu między kierowcą skupu i kierowcą dystrybucji.

Kierowcy otrzymywali deputat w naturze w postaci wyrobów mleczarskich. Był także dodatek w postaci deputatu śniadaniowego - masło i ser. Zakład wypłacał dodatek za szkodliwe warunki pracy, były też posiłki regeneracyjne.

Kierowca-konwojent był odpowiedzialny za przewożony towar. Jeśli nie było ładowacza, kierowca – konwojent zajmował się także załadunkiem i rozładunkiem towaru. W latach 1982 - 1983, odwołujący otrzymywał dodatek za czynności za i wyładunkowe (**zeznania świadków: J. C., S. K., R. O., J. W., zeznaniach wnioskodawcy zawarte na płycie CD – 00:24:28 – 01:52:08 k. 38 akt sprawy; świadectwa pracy: k. 11, 14, 18, 22, Rp – 7 k. 12, kserokopie list płac za lata 1982 – 1984 k. 15 - 17/akta ZUS**).

W dniu 08.04.2014r. A. A. złożył w ZUS wniosek o emeryturę (**wniosek/akta ZUS**).

Po rozpoznaniu wniosku organ rentowy uznał za udowodnione łącznie 25 lat okresów składkowo – nieskładkowych i uzupełniających, w tym 6 lat, 8 miesięcy i 14 dni w szczególnych warunkach od 17.11.1986 – 15.12.1986- **kierowca towarowy -konwojent w (...) /N.** i 1.02.1991 – 15.06.1993, 16.07.1997 – 14.08.1997, 1.09.1997 – 31.03.1998 **kierowca w (...) W. (karta przebiegu zatrudnienia k. 22/akta ZUS)**.

Decyzją z dnia 18.06.2013r., odmówiono A. A. przyznania prawa do emerytury (**decyzja k. 23/akta ZUS**).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie i w postępowaniu przed organem rentowym.

Ustalenia dotyczące charakteru pracy wnioskodawcy w spornych okresach zatrudnienia, tj. 20.01.1977 – 30.11.1981, 1.12.1981 – 17.06.1984, 20.02.1985 – 5.11.1986, 12.04.1989 – 31.07.1990, Sąd oparł w szczególności na dokumentach osobowych zawartych w aktach ZUS, zawierających: świadectwa pracy, karty płac oraz na podstawie na zeznaniach świadków J. C., S. K., R. O., J. W. i zeznaniach wnioskodawcy. Zeznania w.w w ocenie Sądu są spójne, logiczne, oparte na bezpośredniej wiedzy świadków i korelują z dokumentacją osobową, wobec czego Sąd uznał je za wiarogodne źródło dowodowe, stanowiące uzupełnienie osobowego materiału dowodowego.

W świetle całokształtu tegoż materiału, w ocenie Sądu nie budzi wątpliwości, że praca wnioskodawcy w Spółdzielni (...) Oddział w N., (...) Zakładzie (...) w Z. oraz Spółdzielni (...) Oddział w O. Placówka Agencyjna w N., nosiła znamiona wykonywanej w szczególnych warunkach. W spornych okresach A. A. wykonywał bowiem pracę kierowcy samochodów wysokotonażowych powyżej 3,5t, tj. S., R., J. którymi przewoził mleko, artykuły mleczarskie oraz węgiel i inne towary dostarczane transportem kolejowym. Tych niespornych ustaleń co do szczególnych warunków zatrudnienia nie niweczy wykonywanie przez wnioskodawcę obowiązków kierowcy konwojenta od 20.02.1985 - 5.11.1986, co sprowadzało się jedynie do odpowiedzialności za przewożony towar. Organ rentowy w analogicznym stanie faktycznym uwzględnił do stażu szczególnego wnioskodawcy okres pracy kierowcy konwojenta w w.w. Zakładzie od 17.11.1986- 15.12.1986. Materiał dowodowy potwierdził także, iż załadunek i rozładunek wykonywał inny pracownik, a tylko sporadycznie kierowca, gdy nie było konwojenta. Za udowodnione natomiast należy uznać, że wnioskodawca wykonywał czynności za i wyładunkowe w latach 1982- 1983, na co wskazują listy płac z tego okresu i wypłacany za te czynności specjalny dodatek. Nadto niesporne są okresy urlopów bezpłatnych, tj. 7 – 23.02.1990,

1 – 7.03.1990, 19 – 23.03.1990.

Sąd Okręgowy zważył:

Odwołanie A. A. jest zasadne.

W myśl art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2009, Nr 153, poz. 1227 ze zm.), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

Prawo do emerytury z uwagi na pracę w szczególnych warunkach regulują przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.). Zgodnie z jego §3 i §4 pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury jeżeli łącznie spełnia warunki: mężczyzna jeżeli osiągnął wiek 60 lat, ma wymagany „okres zatrudnienia” 25 lat, w tym przepracował co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Dla celów ustalania uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (art. 32 ust. 2).

Zgodnie z § 2 ust. 1 cyt. rozporządzenia konieczne jest, by praca taka wykonywała była stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku. Ustęp 2 cyt. paragrafu stanowi, że okresy pracy o których mowa w ust. 1 stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie §1 ust. 2 rozporządzenia, lub świadectwie pracy. §1 1 ust. 2 w/w rozporządzenia stanowi, iż właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B.

Zgodnie z wykazem A załącznika do rozporządzenia RM z dnia 7.02.1983r., w dziale VIII, pod poz. 2, wymienia się prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony (...).

W ocenie Sądu postępowanie dowodowe przeprowadzone w sprawie, w tym niekwestionowane zeznania świadków wykazało, że praca w-cy w spornych okresach, z wyłączeniem urlopów bezpłatnych oraz lat 1982- 1983, była pracą w szczególnych warunkach wymienioną w w dziale VIII, pod poz. 2 cyt. rozporządzenia.

W ocenie Sądu ustalenia faktyczne prowadzą do jednoznacznego wniosku, że A. A. spełnił kwestionowany warunek co najmniej 15 – letniego zatrudnienia w szczególnych warunkach, bowiem wskazane wyżej okresy zatrudnienia, wraz z uwzględnionym przez ZUS, stanowią wymagany 15 letni staż szczególny.

Zgodnie z treścią art. 118 ust. 1 i 1 a cyt. ustawy, organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczeń (...) po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji. W razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

Użyte w art. 118 sformułowanie „wyjaśnienie ostatniej okoliczności niezbędne do wydania przez organ rentowy decyzji” należy rozumieć w ten sposób, iż 30 – dniowy termin winien być liczony od jej „faktycznego wyjaśnienia”. W konsekwencji jeżeli organ rentowy nie wyda decyzji pozytywnej w sprawie ustalenia prawa do świadczenia lub nie wypłaci tego świadczenia w terminie 30 dni od tak określonej „daty wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do

wydania przez organ decyzji”, a następnie w wyniku przeprowadzonego postępowania - okaże się, że iż w tej dacie zostały już faktycznie wyjaśnione wszystkie okoliczności niezbędne dla wydania takiej decyzji, wówczas organ rentowy obowiązany jest do wypłaty odsetek od tego świadczenia (tak SN w wyroku z dnia 22.04.2004r. III UA 1/04 OSN OSNP 2004/23/406, wyroku z dnia 14 września 2007r., sygn. III UK 37/07, OSNP 2008/21-22/326).

W ocenie Sądu w przedmiotowej sprawie na etapie postępowania przed ZUS-em , nie było możliwe ustalenie przesłanki pracy w szczególnych warunkach. Dopiero w toku postępowania odwoławczego, na podstawie zgromadzonych dowodów, tj. zeznań świadków i wnioskodawcy, możliwe było dokonanie tych ustaleń. Dlatego też organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania zaskarżonej decyzji.

Reasumując, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴§2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał A. A. prawo do emerytury od dnia 8 kwietnia 2013r. (pkt 1 wyroku), ustalając jednocześnie, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji (pkt 2 wyroku).